

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. spalio 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko, Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Antano Simiškio,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Visagino būstas“ kasacinį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo 2021 m. lapkričio 23 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Visagino būstas“ ieškinį atsakovei G. C. dėl įsiskolinimo priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių vykdomojo rašto pagal teismo nutartimi patvirtintą taikos sutartį pateikimo vykdyti terminą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama išduoti vykdomąjį raštą pagal Visagino miesto apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 20 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. 2-642-844/2013](#) patvirtintą taikos sutartį, kadangi atsakovė nesilaiko ir nevykdė šios sutarties sąlygų. Ieškovė nurodė, kad paskutinės periodinės išmokos sumokėjimo terminas pagal taikos sutarties sąlygas nustatytas 2016 m. lapkričio 18 d. Atitinkamai terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti dar nėra suejęs ir pasibaigia 2021 m. lapkričio 18 d.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

3. Utenos apylinkės teismas 2021 m. rugsėjo 23 d. nutartimi tenkino ieškovės UAB „Visagino būstas“ prašymą dėl vykdomojo rašto pagal teismo patvirtintą taikos sutartį išdavimo ir išdavė ieškovei vykdomąjį raštą pagal Visagino miesto apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 20 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje [Nr. 2-642-844/2013](#).
4. Teismas nurodė, kad Visagino miesto apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 20 d. nutartimi buvo patvirtinta šalių taikos sutartis, ši teismo nutartis įsiteisėjo 2013 m. lapkričio 29 d. Teismas iš atsakovės į bylą pateiktų įrodymų nustatė, kad atsakovė ieškovei laikotarpiu nuo 2013 m. gruodžio 30 d. iki 2016 m. lapkričio 25 d. yra sumokėjusi 522,32 Eur, todėl skolos likutis pagal taikos sutartį yra 193,47 Eur.
5. Teismas pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [ir CPK](#)) 606 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos. Kadangi skolininkė teismo patvirtinta taikos sutartimi įsipareigojo išieškotojai sumokėti skolą iki 2016 m. lapkričio 18 d., tačiau šio savo įsipareigojimo neįvykdė, teismas nusprendė esant teisinį pagrindą patenkinti ieškovės prašymą dėl vykdomojo rašto išdavimo. Teismo vertinimu, ieškovė nėra praleidusi [CPK 606 straipsnio](#) 2 dalyje įtvirtinto termino, nes paskutinės periodinės išmokos sumokėjimo terminas buvo iki 2016 m. lapkričio 18 d. Teismas sutiko su išieškotojos pozicija, kad terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti prasidėjo nuo 2016 m. lapkričio 19 d. ir baigiasi 2021 m. lapkričio 19 d., todėl nusprendė, jog senaties terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti nėra suejęs.
6. Panevėžio apygardos teismas 2021 m. lapkričio 23 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino ir klausimą išsprendė iš esmės – netenkino ieškovės prašymo dėl vykdomojo dokumento išdavimo civilinėje byloje [Nr. 2-642-844/2013](#) pagal teismo patvirtintą taikos sutartį.
7. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad Visagino miesto apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 20 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. 2-642-844/2013](#) buvo patvirtinta ieškovės ir atsakovės 2013 m. lapkričio 18 d. sudaryta taikos sutartis, kuria šalys susitarė, kad atsakovė apmokės 1526,27 Lt skolą iki 2016 m. lapkričio 18 d. periodinėmis išmokomis po 42,40 Lt pradėdama mokėti nuo 2013 m. lapkričio 20 d. Taip pat apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad Utenos apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 9 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-3182-664/2020](#), išnaginėjęs ieškovės ieškinį atsakovei dėl skolos, susidariusios už laikotarpį nuo 2013 m. vasario 1 d. iki 2020 m. kovo 31 d., delpinigių ir procesinių patikėnų priteisimo, ieškinį tenkino iš dalies. Teismas, įvertinęs ieškovės poziciją, kad atsakovė paskutinę įmoką, padengusią 248,57 Eur įsiskolinimą, pagal minimą taikos sutartį įmokėjo 2015 m. liepos 21 d., o nuo 2015 m. rugpjūčio mėn. įmokos toliau buvo mokamos į bendrovės kasą, nurodant mokėjimo paskirtį „už komunalines paslaugas“, todėl jos automatiškai nebuvo įskaitomos

kaip dengiančios skolą už taikos sutartimi patvirtintą 193,47 Eur įsiskolinimą už remonto darbus, padarė išvadą, kad, atsakovei nevykdant teismo patvirtintos taikos sutarties sąlygų, ieškovė turėjo kreiptis į teismą su prašymu išduoti vykdomąjį raštą dėl likusios nesumokėtos sutartyje nurodytos skolos dalies, o ne praėjus beveik dvejim metams nuo taikos sutarties termino pabaigos vienašališkai perskaičiuoti atsakovės einamuosius mokėjimus už komunalines paslaugas, sumažindama juos neįvykdytos taikos sutarties dalimi. Anot apeliacinės instancijos teismo, šis pirmosios instancijos teismo sprendimas apeliacinės instancijos teismo buvo paliktas nepakeistas.

8. Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad [CPK 646 straipsnio](#) 3 dalyje nustatyta, jog jeigu nevykdoma teismo patvirtinta taikos sutartis, suinteresuota šalis gali kreiptis į bylą išnagrinėjusį teismą su prašymu išduoti vykdomąjį raštą. Teismas, ištyręs šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus apie taikos sutarties sąlygų vykdymą, dėl neįvykdytos taikos sutarties dalies išduoda vykdomąjį raštą arba atsisako jį išduoti. Anot apeliacinės instancijos teismo, sisteminis šios teisės normos aiškinimas patvirtina, kad vykdomojo rašto išdavimas yra galimas ir dėl neįvykdytos taikos sutarties, tad šalis siejančios prievolės vykdymo formos nustatymas – skolos dengimas dalimis – nesuponuoja išvados, jog ieškovė dėl vykdomojo rašto išdavimo į teismą galėjo kreiptis tik po 2016 m. lapkričio 18 d., t. y. pasibaigus taikos sutartyje nustatytam visos skolos apmokėjimo terminui.
9. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad viena iš atsisakymo išduoti vykdomąjį raštą priežasčių – jeigu yra pasibaigęs [CPK 606](#) straipsnyje nustatytas vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties terminas ir jis nebuvo atnaujintas [CPK 608](#) straipsnyje nustatyta tvarka ([CPK 646 straipsnio](#) 6 dalis). Teismas nustatė, kad atsakovės paskutinė įmoka pagal taikos sutartį buvo sumokėta 2015 m. liepos 21 d., kita įmoka į ieškovės sąskaitą atlikta 2015 m. rugpjūčio 24 d., tačiau ji buvo atlikta ne pagal taikos sutartį, o mokant einamuoju laikotarpiu susidariusius mokėjimus už ieškovės suteiktas komunalines paslaugas. Todėl apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad vykdomojo dokumento pateikimo vykdyti 5 metų senaties terminas skaičiuotinas būtent nuo 2015 m. rugpjūčio 24 d. ir laikytina, kad jis pasibaigė 2020 m. rugpjūčio 24 d.
10. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, ieškovė, kuriai kaip juridiniam asmeniui taikomi didesni atidumo ir rūpestingumo standartai, į teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo kreipėsi praleidusi [CPK 606](#) straipsnyje įtvirtintus vykdomojo dokumento pateikimo vykdyti terminus, t. y. 2021 m. rugsėjo 23 d., todėl apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nutarė ieškovei išduoti vykdomąjį dokumentą civilinėje byloje Nr. 2-642-844/2013.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

11. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Panevėžio apygardos teismo 2021 m. lapkričio 23 d. nutartį ir palikti galioti Utenos apylinkės teismo 2021 m. rugsėjo 23 d. nutartį. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 11.1. Teismai, nagrinėdami ginčą dėl vykdomojo dokumento išdavimo pagal šalių pasirašytą ir teismo patvirtintą taikos sutartį, skirtingai taikė [CPK 606 straipsnio](#) 4 dalies nuostatą. Pirmosios instancijos teismas senaties terminą, per kurį vykdomasis dokumentas turėjo būti pateiktas vykdyti, skaičiavo nuo taikos sutartimi patvirtintos nustatytos paskutinės išmokos termino pasibaigimo dienos, konstatuodamas, kad paskutinės periodinės išmokos sumokėjimo terminas pagal teismo patvirtintos taikos sutarties sąlygas buvo susitartas iki 2016 m. lapkričio 18 d., todėl terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti prasidėjo 2016 m. lapkričio 19 d. ir baigiasi 2021 m. lapkričio 19 d. Pirmosios instancijos teismas nesiejo senaties termino pradžios su faktiškai atliktu paskutiniu skolininkės mokėjimu ir priėmė pagrįstą sprendimą, visiškai teisingai lingvistiškai ir kompleksiškai aiškinamas [CPK 606 straipsnio](#) 4 dalies nuostatas.
 - 11.2. Tuo tarpu apeliacinės instancijos teismas senaties terminą, per kurį vykdomasis dokumentas turėjo būti pateiktas vykdyti, nepagrįstai siejo su atsakovės faktiškai atliktu paskutiniu mokėjimu, kuriuo ji vykdė taikos sutarties sąlygas. Toks apeliacinės instancijos teismo [CPK 606 straipsnio](#) 4 dalies nuostatos traktavimas sprendžiant ginčą dėl vykdomojo rašto išdavimo skolininkui nevykdant taikos sutarties sąlygų yra ydingas, prieštaraujantis įstatymų leidėjo tikrajai valiai, neproporcingai pažeidžiantis kreditoriaus interesus. Senaties termino skaičiavimo pradžios siejimas su faktiškai skolininko išmokėta paskutine išmoka pagal taikos sutartį, o ne su taikos sutartimi nustatytų periodinių išmokų terminais sukelia teisinį neapibrėžtumą ir dėl to išieškotojas kaskart, pasibaigus kiekvienos išmokos pagal taikos sutartį terminui, turėtų kreiptis į teismą dėl vykdomojo dokumento išdavimo dėl neapmokėtos už vieną laikotarpį sumos, o tai nepagrįstai apsunkintų vykdymo procesą, papildomai apkrautų teismus kaskart sprendžiant klausimą dėl vykdomojo dokumento išdavimo, sudarytų sąlygas skolininkams piktnaudžiauti savo procesinėmis teisėmis ir pažeistų išieškotojų teises.
12. Atsakovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
 - 12.1. Apeliacinės instancijos teismas [CPK 606 straipsnio](#) 4 dalimi iš viso nesirėmė ir jos niekaip neaiškino. Sistemškai aiškinant sąvoką „periodinės išmokos“, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 3.47 straipsnio 2 dalį, 3.72 straipsnio 8 dalį, 3.196 straipsnio 1 dalį, 4.129 straipsnį, 6.288 straipsnio 3 dalį, 6.462 straipsnį periodinėmis išmokomis gali būti priteisiamas išlaikymo mokėjimas, atlyginimas už servitutą, su nukentėjusio asmens suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu susijusi žala, taip pat su gyvybės atėmimu susijusi žala, renta ir kt., t. y. mokėjimai, kurių trukmė iš anksto nežinoma arba labai ilga. Tuo tarpu su ieškove 2013 m. lapkričio 18 d. taikos sutartyje susitarta tik dėl įsiskolinimo už komunalines paslaugas padengimo išdėstymo. Nors mokėjimo terminas buvo išdėstytas trejiems metams, tačiau tai liko skola už komunalines paslaugas ir ji periodinėmis išmokomis [CPK 606](#) straipsnio 4 dalies prasme netapo.
 - 12.2. Ieškovės nurodomos Klaipėdos apygardos teismo nutartys priimtos bylose, kuriose sprendta dėl vykdomojo rašto išdavimo pagal teismo sprendimą, kuriuo priteistas išlaikymas. Be to, apygardų teismų procesiniai sprendimai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nesaisto.
 - 12.3. Ieškovė galėjo prašyti teismo išduoti vykdomąjį dokumentą dėl visos likusios sumos dar 2015 m. rugpjūčio 25 d. ir teismas nebūtų turėjęs pagrindo jo neišduoti. Nors taikos sutartyje nenustatytos pasekmės pažeidus mokėjimų grafiką, tačiau pagal analogiją taikytinos [CK 6.414 straipsnio](#) 1 dalies, 6.874 straipsnio 2 dalies ir kt. normos. Įstatymų leidėjo pozicija akivaizdi – jei viena iš šalių kitai šaliai privalo sumokėti tam tikrą sumą, kurios mokėjimas išdėstytas laikotarpiais, ir ji pažeidžia mokėjimų tvarką, kita šalis gali reikalauti visą likusią sumos dalį sumokėti nedelsiant.
 - 12.4. Ieškovės prašoma palikti galioti pirmosios instancijos teismo nutartį nėra aiški, nes joje nenurodoma, dėl kokios konkrečiai sumos išieškojimo turėtų būti išduotas vykdomasis raštas. Net jei ieškovės pozicija būtų pripažinta pagrįsta, ieškovė prašymą išduoti vykdomąjį dokumentą pateikė 2021 m. kovo 16 d., todėl vykdomasis raštas galėtų būti išduotas tik dėl sumų, mokėtinų po 2016 m. kovo 16 d., kadangi terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos, o ne nuo 2015 m. rugpjūčio 24 d.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl vykdomojo rašto išdavimo pagal teismo nutartimi patvirtintą taikos sutartį ir jo pateikimo vykdyti senaties termino skaičiavimo

13. Taikos sutartimi šalys tarpusavio nuolaidomis išsprendžia kilusį teisinį ginčą, užkerta kelią kilti teisiniui ginčui ateityje, išsprendžia teismo sprendimo įvykdymo klausimą arba kitus ginčytinus klausimus. Teismo patvirtinta taikos sutartis jos šalims turi galutinio teismo sprendimo (lot. *res judicata*) galią ([CPK 6.985 straipsnio](#) 1 dalis). Teismo patvirtinta sutartis yra priverstinai vykdytinas dokumentas ([CPK 6.985 straipsnio](#) 2 dalis). Taigi, nors taikos sutartis – taikus ginčo sprendimo būdas, įstatymas garantuoja priverstinį jos vykdymą. Priverstiniam taikos sutarties vykdymui *mutatis mutandis* (su būtinais pakeitimais) taikomos [CPK](#) ir lydinčiuosiuose teisės aktuose nustatytos priverstinio teismo sprendimų vykdymo taisyklės.
14. [CPK 646 straipsnio](#), reglamentuojančio vykdomojo rašto išdavimo tvarką, 3 dalyje nustatyta, kad jeigu nevykdoma teismo patvirtinta taikos sutartis, suinteresuota šalis gali kreiptis į bylą išnaginėjusį teismą su prašymu išduoti vykdomąjį raštą. Šis prašymas nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka. Teismui pripažinus, kad tai yra būtina, nurodytas prašymas išduoti vykdomąjį raštą gali būti nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims, tačiau šių asmenų neatvykinas nekluduoja teismui išspręsti vykdomojo rašto išdavimo klausimą. Teismas, ištyręs šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus apie taikos sutarties sąlygų vykdymą, dėl neįvykdytos taikos sutarties dalies išduoda vykdomąjį raštą arba atsisako jį išduoti. Spręsdamas vykdomojo rašto išdavimo klausimą, teismas gali pakeisti šalių taikos sutarties numatytų sąlygų vykdymo tvarką nekeisdamas šalių susitarimo esmės. Teismas, atsisakęs išduoti vykdomąjį raštą dėl taikos sutarties sąlygų vykdymo, išaiškina šalims teisę kreiptis dėl teismo nutarties, kuria patvirtinta taikos sutartis, peržiūrėjimo proceso atnaujinimo tvarka.
15. Pagal [CPK](#) 646 straipsnio 6 dalyje įtvirtintą bendrąją vykdymo proceso taisyklę, teismas neišduoda vykdomojo rašto, kai yra pasibaigęs [CPK](#) 606 straipsnyje nustatytas vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties terminas, išskyrus atvejus, kai šis terminas buvo atnaujintas [CPK 608 straipsnio](#) nustatyta tvarka.
16. Terminai, per kuriuos vykdomieji dokumentai pateikiami vykdyti, reglamentuojami [CPK](#) 606 straipsnyje. [CPK 606 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytas bendrasis procesinių dokumentų vykdymo senaties terminas pagal vykdomuosius raštus. Vykdomieji raštai pagal teismo sprendimus gali būti pateikti vykdyti per penkerius metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Senaties terminas pateikti vykdyti vykdomuosius raštus prasideda nuo teismo sprendimo, kurio pagrindu išduotas vykdomasis raštas, įsiteisėjimo. Tai yra bendroji taisyklė, vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties termino pradžią siejanti su vykdytino teismo sprendimo įsiteisėjimo momentu. To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta speciali periodinių išmokų išieškojimui taikytina taisyklė, pagal kurią, jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytas terminas prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos.
17. [CPK](#) 608 straipsnyje įtvirtinta praleisto termino vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti atnaujinimo galimybė. Išieškotojui, kuris praleido terminą vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti dėl priežasčių, teismo pripažintų svarbiomis, praleistas terminas teismo gali būti atnaujintas [CPK](#) 576–578 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu ko kita nenustato įstatymai.
18. Nagrinėjamu atveju byloje išsiskyrė teismų pozicijos dėl aplinkybės, ar ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama išduoti vykdomąjį raštą pagal Visagino miesto apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 20 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. 2-642-844/2013](#) patvirtintą taikos sutartį, pagal kurią paskutinis mokėjimas turėjo būti atliktas 2016 m. lapkričio 18 d., praleidusi [CPK 606 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytą 5 metų bendrąjį vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties terminą ar ne.
19. Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad taikos sutartyje nustatytas paskutinės periodinės išmokos sumokėjimo terminas buvo iki 2016 m. lapkričio 18 d., sutiko su išieškotojos pozicija, kad terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti prasidėjo nuo 2016 m. lapkričio 19 d. ir baigėsi 2021 m. lapkričio 19 d. Kadangi ieškovė į teismą su prašymu dėl vykdomojo dokumento išdavimo kreipėsi 2021 m. kovo 16 d., pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovė nepraleido [CPK 606 straipsnio](#) 2 dalyje nustatyto vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties termino, todėl nutarė išduoti vykdomąjį raštą dėl viso taikos sutartimi išdėstyto, tačiau neapmokėto skolos dydžio.
20. Apeliacinės instancijos teismas su tokiu pirmosios instancijos teismo vertinimu nesutiko ir, įvertinęs [CPK 646 straipsnio](#) 3 dalies normą, konstatavo, kad šalis siejančios prievolės vykdymo formos nustatymas – skolos dengimas dalimis – nesuponuoja išvados, jog ieškovė dėl vykdomojo rašto išdavimo į teismą galėjo kreiptis tik po 2016 m. lapkričio 18 d., kai pasibaigė taikos sutartyje nustatytas visos skolos apmokėjimo terminas. Todėl, nustatęs, kad atsakovės paskutinė įmoka pagal taikos sutartį buvo sumokėta 2015 m. liepos 21 d., kita įmoka į ieškovės sąskaitą atlikta 2015 m. rugpjūčio 24 d., tačiau ji buvo atlikta ne pagal taikos sutartį, o mokant einamuoju laikotarpiu susidariusius mokėjimus už ieškovės suteiktas komunalines paslaugas, apeliacinės instancijos teismas nusprendė, jog vykdomojo rašto penkerių metų pateikimo vykdyti senaties terminas skaičiuotinas nuo 2015 m. rugpjūčio 24 d. (pirmosios pagal taikos sutartį nesumokėtos įmokos) ir pasibaigė 2020 m. rugpjūčio 24 d., t. y. iki ieškovės kreipimosi į teismą dėl vykdomojo rašto pagal taikos sutartį išdavimo.
21. Teisėjų kolegija, įvertinusi teismų procesinius sprendimus ir byloje nustatytas faktines aplinkybes, konstatuoja, kad šiuo atveju teismas netinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties terminą.
22. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad šalims sudarius taikos sutartį ir skolos sumokėjimą išdėsčius dalimis, kiekvienos skolos dalies sumokėjimo termino pažeidimas reiškia ir tos dalies taikos sutarties pažeidimą, jeigu šalys nėra susitarusios kitaip. Todėl šalis, kurios naudai turi būti vykdoma teismo patvirtinta taikos sutartis, tokiu atveju turi teisę reikalauti išduoti vykdomąjį raštą dėl laiku nesumokėtos taikos sutartimi išdėstytos skolos dalies. Tai reiškia, kad atskiras taikos sutartimi išdėstytos skolos dalies sumokėjimo termino pažeidimas suponuoja savarankišką tokios sutarties pažeidimą, dėl kurio kreditorius turi teisę prašyti išduoti vykdomąjį raštą.
23. Įvertinusi pirmiau aptartą byloje taikytiną teisinį reglamentavimą dėl vykdomojo dokumento pateikimo vykdyti senaties termino laikymo, šio instituto tikslus užtikrinti teisinių santykių stabilumą ir skatinti asmenis per įstatymo nustatytą terminą kreiptis dėl priverstinio vykdytino sprendimo įvykdymo, taip pat į byloje tarp šalių susiklosčiusių teisinių santykių ypatumus, teisėjų kolegija išaiškina, kad teismui patvirtinus taikos sutartį, kuria išdėstomas skolos sumokėjimas dalimis, penkerių metų senaties terminas vykdomajam raštui pateikti vykdyti prasideda nuo kiekvienos tokios taikos sutartimi išdėstytos skolos dalies sumokėjimo termino pabaigos kiekvienai išdėstytai skolos daliai atskirai. Tai reiškia, kad vykdomasis raštas pagal teismo nutartį, kuria patvirtinta taikos sutartis ir skolos sumokėjimas išdėstytas dalimis, gali būti išduodamas dėl tų mokėjimų, kurie patenka į paskutiniųjų penkerių metų laikotarpį iki kreditoriaus prašymo išduoti vykdomąjį raštą pateikimo dienos.
24. Nagrinėjamu atveju teismas, netinkamai nustatė vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties termino pradžią, netinkamai išsprendė ieškovės prašymo išduoti vykdomąjį raštą pagal teismo patvirtintą taikos sutartį pagrįstumą. Teisingam pareiškėjos prašymo dėl vykdomojo rašto išdavimo išsprendimui turi būti nustatyta, kokia ginčo taikos sutartimi išdėstytų mokėjimų dalis pateko į penkerių metų laikotarpį iki ieškovės kreipimosi į teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo. Tai faktinės bylos aplinkybės, kurių nustatymas pagal įstatymą nepatenka į kasacinio teismo nagrinėjimo ribas ([CPK 353 straipsnio](#) 1 dalis).
25. Apibendrinama aukščiau nurodytus argumentus ir teisinį reglamentavimą, teisėjų kolegija konstatuoja, kad teismas, netinkamai taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias vykdomojo rašto pateikimo vykdyti senaties terminą, padarė proceso teisės normų pažeidimus, dėl kurių

buvo neteislingai išspręstas ieškovės prašymo išduoti vykdomąjį raštą pagal teismo patvirtintą taikos sutartį pagrįstumo klausimas ir priimtos neteisėtos teismų nutartys ([CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktas). Šie pažeidimai gali būti ištaisyti apeliacinės instancijos teisme, šiam nustačius, kokia ginčo taikos sutartimi išdėstytų mokėjimų dalis pateko į penkerių metų laikotarpį iki ieškovės kreipimosi į teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo. Todėl skundžiama apeliacinės instancijos teismų nutartis panaikinama ir klausimas dėl vykdomojo rašto išdavimo perduodamas iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui ([CPK 359 straipsnio](#) 1 dalies 5 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

26. Kasaciniam teismui nusprendus klausimą dėl vykdomojo rašto išdavimo perduoti nagrinėti apeliacinės instancijos teismui iš naujo, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas paliktinas spręsti šiam teismui. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. spalio 17 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, šioje byloje kasaciniame teisme patirta 4,73 Eur tokio pobūdžio bylinėjimosi išlaidų.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio procesokodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsniu,

n u t a r i a :

Panevėžio apygardos teismo 2021 m. lapkričio 23 d. nutartį panaikinti ir bylą dėl vykdomojo rašto pagal taikos sutartį išdavimo perduoti nagrinėti iš naujo Panevėžio apygardos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Virgilijus Grabinskas

Sigita Rudėnaitė

Antanas Simniškis